

6ο σεμινάριο του Γ' Κύκλου Διαδικτυακών Εκπαιδευτικών Σεμιναρίων ΕΘΝΟΓΡΑΦΕΙΝ (2022-2023)

«Δημόσια Ανθρωπολογία, Θηλυκότητες, Ανδρισμοί και Φεμινιστική Κριτική»

MOMus-Μουσείο Φωτογραφίας Θεσ/νίκης - Διεθνής έκθεση «Η κλωστή ως συμβάν». Φωτογραφία: Φωτεινή Τσιμπιρίδου

Στόχος του σεμιναρίου ΕΘΝΟΓΡΑΦΕΙΝ είναι να συμβάλει σε μία κριτική και διεπιστημονική συζήτηση για τη θεωρία και πρακτική της εθνογραφίας, την επιστημολογία της έρευνας, τη σημασία της ενσώματης εμπειρίας, αλλά και τους τρόπους διάχυσης της παραγόμενης ανθρωπολογικής γνώσης στο ακαδημαϊκό και μη-ακαδημαϊκό κοινό. Η ανθρωπολογική μελέτη, ως ερευνητική πρακτική και ως πολιτική γραφής που εμπεριέχει την κριτική αποτίμηση, την ενσυναίσθηση, τον αναστοχασμό και την αυτοαναφορικότητα, αναδεικνύει τη σημασία της πολυτροπικής ανάλυσης του τοπικού για την κατανόηση του γενικού.

Διοργάνωση:

Φωτεινή Τσιμπιρίδου – Ιωάννης Μάνος – Ελένη Σιδέρη

Τα σεμινάρια διεξάγονται ημέρα Δευτέρα, 16:00-18:00

Πλατφόρμα Σεμιναρίων: ZOOM Link

<https://zoom.us/j/8364531775?pwd=OVg3YVZlbnVCYWs3S0JYcEFGYlVlQT09>

Meeting ID: 836 453 1775 Passcode: KB2JKa

27 Μαρτίου 2023

"Ευγονική και Φιλελευθερισμός: Φύλο, Σεξουαλικότητα, Ετεροφυλία και Οικογένεια (1880ς-1960ς)"

Δήμητρα Τζανάκη, Δρ. Ιστορίας (Παν. Οξφόρδης), Μεταδ/ρική Ερευνήτρια στο Π.Τ.Δ.Ε., Παν/μιο Αιγαίου

27/3/23 Δήμητρα Τζανάκη, "Ευγονική και Φιλελευθερισμός: Φύλο, Σεξουαλικότητα, Ετεροφυλία και Οικογένεια (1880ς-1960ς)"

Όταν κάλεσαν τον Πωλ Πρεθιάδο να επιλέξει ανάμεσα στο δίπολο άντρας/γυναίκα, με δικά του λόγια κατέληξε στο ότι «[Ε]ίμαστε κοινωνίες παθολογικά εμμονικές με την ταυτότητα: βλέπουμε μόνο τη φυλή, την εθνικότητα και το φύλο. Αξιώνω το ζωντανό σώμα ως απόλυτος πολίτης της Γης πέρα από κάθε ταυτότητα». Σε αυτό το πλαίσιο, η συγκεκριμένη ομιλία θα κινηθεί στους εξής δύο άξονες: α) πώς ο αποικιοκρατικός λόγος, μέσω του φύλου, βασικά κομμάτι της ευγονικής μετά το 1883, αναπαράχθηκε εντός των Δυτικοευρωπαϊκών κοινωνιών, με στόχο την αντιμετώπιση του κομμουνισμού και του αναρχισμού, αλλά και της νέγρικης-μπάσταρδης-μητριαρχικής κουλτούρας, με τον γάμο να απαγορεύει τη συνύπαρξη ατόμων ίδιου φύλου και β) πώς μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, αυτός ο λόγος επανακωδικοποιήθηκε, με στόχο τον έλεγχο της συμπεριφοράς των «ανώμαλων» άλλων, καταλήγοντας, σε μια περίοδο που ενώ δίνεται το δικαίωμα ψήφου στις γυναίκες εντός των Δυτικών

Δημοκρατιών, ο επιστημονικός λόγος υποστηρίζει ότι η λευκή φυλή είναι ανώτερη της μαύρης. Αντίστοιχα, ότι οι εργατικές τάξεις υπολείπονται σε νοητικό επίπεδο των μεσαίων και ανώτερων τάξεων, αφού εμμένουν να ζουν εντός μιας μητριαρχίας. Είναι η περίοδος που το φύλο μετατρέπεται σε εργαλείο πατριαρχικών πολιτικών, θεσμικών, επιστημονικών μέτρων αναπαραγωγής ενός σεξιστικού-ρατσιστικού λόγου, με στόχο τη δικαίωση του Μαλθουσιανού οράματος (ελέγχου της αναπαραγωγής των φτωχών στρωμάτων) και τις γενικές απαιτήσεις του καπιταλισμού (συνεχής αναπαραγωγή φθηνών, υγιών, και υπάκουων εργατικών χεριών), μέσω της αστικής σεξιστικής οικογένειας και ενός φύλου που καλείται να καλουπωθεί στην αλήθεια του Δυτικού επιστημονικού πατριαρχικού λόγου, με στόχο τον έλεγχο και την υπακοή της συμπεριφοράς της «ανάξιας» ζωής, μέσω μιας ακόμη πιο ύπουλης εξουσίας, όπως αυτή αναδύεται μέσα από τον διπολισμό βιολογικό-κοινωνικό φύλο.

Η **Δήμητρα Τζανάκη** είναι Δρ. Ιστορίας (Παν. Οξφόρδης) και Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια στο Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Διδάσκει στο Κριτικές Ανθρωπιστικές Επιστήμες (ΚΕ.ΔΙ.ΒΙ.Μ., ΕΚΠΑ), ενώ στο επίκεντρο των ενδιαφερόντων της, είναι η ιστορία και θεωρία του φύλου και της σεξουαλικότητας και το πώς αυτή συμπλέκεται με την επιστήμη και την βιοπολιτική, μέχρι τις μέρες μας, αναπαράγοντας ένα ευγονικό αφήγημα πολλαπλών Λόγων. Έχει δημοσιεύσει βιβλία και άρθρα, ενώ από τις τελευταίες δημοσιεύσεις της είναι : 1) (2016) *Ιστορία της (Μη) Κανονικότητας*, Ασίνη· 2) (2018) *Φύλο και Σεξουαλικότητα: Ξεριζώνοντας το ανθρώπινο (1801-1925)*, Ασίνη· 3) (επιμ.) (2021) *Υγεία, Καύλα και Επανάσταση*, Ασίνη· 4) (2022) *Τντερσεξ: Η κατασκευή και το καθεστώς αλήθειας του Δυτικού φύλου*, Ψηφίδες· 5) *Φύλο και Ευγονική στην ύστερη νεωτερικότητα, Εκτός Γραμμής* (υπό έκδοση)· 6) Δ. Τζανάκη & Χ. Κουρούτζας, *Φύλο, Σεξουαλικότητα, Φυλή, Τάξη, Βιοϊατρικός λόγος, Υποτέλεια και Εξουσία*, ebook, υπό έκδοση στο πρόγραμμα Κάλιπος.

Ομιλίες 3^{ου} κύκλου του ΕΘΝΟΓΡΑΦΕΙΝ (2022-2023) Δεκέμβριος 2022 - Μάιος 2023

Ο 3ος Κύκλος ξεκινάει το Δεκέμβριο του 2022, με τον τίτλο «**Δημόσια Ανθρωπολογία, Θηλυκότητες, Ανδρισμοί και Φεμινιστική Κριτική**»

Από τη σκοπιά μιας Δημόσιας Ανθρωπολογίας και στη συνάντηση αυτής με τη φεμινιστική κριτική, ο 3^{ος} κύκλος του Εθνογραφείν ανοίγει τη συζήτηση για τρέχοντα πεδία ανάλυσης στις Σπουδές Φύλου, όπως η συγκρότηση και επιτέλεση της θηλυκότητας και της αρρενωπότητας.

Ενσωματώνοντας ηγεμονίες, κοινωνικές ανισότητες και σχέσεις εξουσίας με όρους παλίμψηστων πατριαρχιών, θηλυκότητες και ανδρισμοί συνιστούν το βασικό διακύβευμα για τις πολιτικές της ταυτότητας. Συνάμα, ανδρισμοί, θηλυκότητες και πολιτικές ταυτότητας; αποτελούν προνομιούχο φακό παρατήρησης και διερεύνησης των προκλήσεων για τις θεσμικές πολιτικές ισότητας αλλά και τις ακραία αντιδραστικές σε αυτές τάσεις. Σε αυτό τον κύκλο των σεμιναρίων αναζητούμε τη συνθετότητα και τη δυναμική της κοινωνικοπολιτισμικής συνθήκης στη συγκρότηση του υποκειμένου και στην επιτέλεση του έμφυλου εαυτού, συγχρονικά και διαχρονικά, τόσο σε νοούμενα ως συμπεριληπτικά, όσο και σε συγκρουσιακά περιβάλλοντα.

Μέσα σε διαφορετικά κοινωνικά και ιστορικά συμφραζόμενα παλίμψηστων ηγεμονιών επιστημολογικής ιεραρχίας, οικονομικής ανισότητας, εγκατάλειψης στις περιφέρειες και αποκλεισμών στα σύνορα, αλλά και εν μέσω γενίκευσης των συγκρούσεων και της επισφάλειας διερευνάται η σημασία των ηγεμονικών και τοξικών ανδρισμών που καταφεύγουν στη βία, την απαξίωση, την κατοχή και την απαλλοτρίωση εντέλει των θηλυκών, ως πρώτων τη τάξει, αποικιοποιημένων σωμάτων. Τίθενται ερωτήματα όπως: Πώς αναπαράγονται και πολλαπλασιάζονται οι ηγεμονικοί ανδρισμοί και οι τοξικές αρρενωπότητες; Πώς οι θηλυκότητες αντιδρούν στην πολλαπλότητα της υπαγωγής και πώς ανταποκρίνονται στην πρόκληση της χειραφέτησης; Ποια η στάση μας ως ερευνητρι(ρι)ών διαπροσωπικά, δημόσια και ψηφιακά σε όλα αυτά;

Προσκεκλημένες ομιλήτριες και ομιλητές παρουσιάζουν εθνογραφικές έρευνες και άλλες μελέτες περίπτωσης από τη σκοπιά της ανθρωπολογίας και στη συνάντηση αυτής με την ιστορία, την πολιτισμική και τη μεταποικιακή κριτική. Συνομιλώντας με τις κριτικές θέσεις της κοινωνικής θεωρίας

και αντιμετωπίζοντας την πρόκληση του δημόσιου χαρακτήρα της ανθρωπολογίας -αυτής που εμπλέκεται εντός/εκτός ακαδημαϊκού περιβάλλοντος με όρους κοινωνικής ευθύνης- η φεμινιστική κριτική στην πράξη φαίνεται να ανοίγει ένα μονοπάτι για μια από κοινού δράση με την έρευνα.

Στους/στις συμμετέχοντες/ουσες που θα κάνουν εγγραφή στην παρακάτω φόρμα, θα δοθούν βεβαιώσεις παρακολούθησης. Φόρμα εγγραφής: <https://forms.gle/b9YKJTATmMb68d7w5>

Τα σεμινάρια διεξάγονται ημέρα Δευτέρα και ώρα 16:00-18:00

Πλατφόρμα Σεμιναρίων: ZOOM

Link <https://zoom.us/j/8364531775?pwd=OVg3YVZlbnVCYWw3S0JYcEFGYlV1QT09>

Meeting ID: 836 453 1775 Passcode: KB2JKa